

TMINSKI MODRI VETERAN 48

**SPOZNAJMO SE
UTRINKI OD ZADNJE ŠTEVILKE
ZGODOVINA— PRISPEVKI**

**ŠTATUS VETERANA
ŠPORT ZA STAREJŠE
BREZ NJIH BI NAM ŠLO TEŽJE**

LAŠKO

JERMOL

TOLMIN

MOST—TOLMIN

VARNA POT V ŠOLO

POHOD POD KRN

PLANINA KUHINJA

VOJSKO

LIPICA

AJBA

HUDAJUŽNA

Brez svobode ni suverenosti. *(francoski pregovor)*

Nikomur podrejen / “Nec pluribus impar” *(latinski pregovor)*

SPOZNAJMO SE

NAGOVOR UREDNIKA

Tudi letos hitro nabiramo gradivo in spremljamo delo pododbora Tolmin, ter pomembnejše novice od društva in združenja. Osnova glasila je ostaja enaka kot v vseh številkah do sedaj.

Trudimo se, da bi vas seznanjali z novostmi. Moram pa se zahvaliti Eriki GERBEC, Igorju VEZOVIK in Vidu ŠIBELJA, ki prispevajo večino fotografij, Kiri B. TALJAT, Igorju VEZOVIKU, Konradu ZEMLIČU in ostalim, ki prispevate članke in fotografije

Zaradi ekonomičnosti in ekološke osveščenosti boste člani, ki imate elektronsko pošto (EP), še naprej dobivali glasilo po njej. Člani, kateri nimate EP pa po pošti.

Zaželeni so prispevki članov. Pisanja bom objavljaj v celoti in z navedbo avtorja. Žaljivih člankov ne bom objavljaj. Članke, pisma oz. komentarje pošljite na mojo EP **komar.dusan1@gmail.com** ali na moj naslov **KOMAR Dušan, Trg 1. maja 4a, 5220 Tolmin.**

Avtor in urednik KOMAR Dušan

SLOVARČEK

DVSSP—Društvo veteranov SEVER severne primorske

ZPVDs—Združenje policijski veteranskih društev SEVER

OZVVS—Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo

ZBV NOB BKT—Združenje borcev za vrednote NOB Bovec, Kobarid, Tolmin

OZSČ—Območno združenje slovenskih častnikov

SV—Slovenska vojska

MORS—Ministrstvo za obrambo republike Slovenije

MNZ—Ministrstvo za notranje zadeve

VCP—Vadbeni center Policije

PM—postaja milice

PP—Policijska postaja

PVD—Policijsko veteransko društvo

PODATKI O GLASILU:

Letnik: 2026

Številka: 48

Datum izdaje: 30 .09 .2026

Število E prejemnikov: 104

Število tiskanih izvodov: 10

STATUS VETERANA

V našem pododboru imajo vsi člani, ki imajo pravico po sedanji zakonodaji do statusa veterana, status urejen, zato ne bom te teme obravnaval več široko. Ko bodo kakršnekoli spremembe boste o njih obveščeni po EP in kasneje tudi v glasilu.

PRAVICE VOJNEGA VETERANA – SPREMEMBE

Ko vojni veteran dopolni 50. let starosti mu pripadajo naslednje pravice:

- plačila dodatnega zdravstvenega zavarovanja (starost 50 let)
- veteranskega dodatka (osnova za ugotavljanje pravice do veteranskega dodatka in določanje njegove višine je 693,23 €);
- dodatka za pomoč in postrežbo, če ga ne more uveljaviti po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju;
- letnega prejemka (če je odlikovanec z najvišjim državnim odlikovanjem, organizator narodne zaščite);
- brezplačne vožnje (če je odlikovanec z najvišjim državnim odlikovanjem, organizator narodne zaščite), in sicer z avtobusom ali vlakom na ozemlju Republike Slovenije štiri krat na leto;
- klimatsko zdravljenje—enaka zakonodaja kot za vojne invalide
- pogrebne (Ob smrti vojnega veterana organizatorja narodne zaščite ali odlikovanca z najvišjim državnim odlikovanjem, lahko uveljavi pravico do pogrebne oseba, ki oskrbi pogreb v višini, kot določa Zakon o vojnih veteranih. Oseba, ki krije stroške prevoza posmrtnih ostankov zgoraj navedenega umrlega vojnega veterana od kraja smrti do kraja pokopa (na ozemlju Republike Slovenije), ima pravico do povračila dejanskih stroškov prevoza.); in
- pokojninsko dobo.

Podrobne podatke lahko dobite na UE Tolmin. Lahko se z vprašanji obrnete tudi name in vam bom poskušal odgovoriti po svojih zmožnostih.

»SE ŠE SPOMINITE«

Ker novih prispevkov za to temo še vedno ni, bom nadaljeval s to rubriko ko se bo pojavila nova tema.

DOGODKI KATERE SMO IZVEDLI, ALI SE JIH UDELEŽILI OD PREJŠNJE ŠTEVILKE

AKTIVNOSTI NAŠIH ČLANOV IZ LAŠKEGA

Naši člani so v Laškem in Radečah vpeti tudi v druga veteranska in domoljubna društva. Tako izvajajo in se udeležujejo dogodkov na svojem območju. V naslednjem prispevku bo opisanoi njihovo delo:

Največjo pozornost in dokaj aktivnosti nam je predstavljal »VEČER TRADICIONALNIH, NARODNIH IN PONARODELH TER UPORNIŠKIH PESMI«, ki smo ga z velikim razumevanjem in pomočjo izvajalcev izvedli v začetku maja v Kulturnem domu Marija Gradec. Za res prelepo dogajanje tega dne smo lahko hvaležni za enkratno sodelovanje tovarišicama in tovarišema (Kiri in Nevenki ter Nikolaju in Senadu) iz Društva veteranov Sever Severnoprimske – Odbor Tolmin, ki so za uverturo popoldneva prinesli odlično, pravo »Kraško violino« v obliki nepozabnega pršuta in dvometrsko štruco kruha (poznamo jo tudi že z decembrskih spominskih druženj v Gorenji Trebuši....) ter gostoljubju Gostišča Čater s svojim prelepim ambientom.

Večer druženja s slovensko pesmijo je otvoril naš Rudolf Pavčnik z Zdravljico, v nadaljevanju pa so nas s svojim programom lepo poživili pianistka prof. Urška Meglič na elektronskih klaviaturah, z ubranimi glasovi in res izbranimi pesmimi so nam dušo božali Ljudski pevci Šentlenartčani, kot osrednja gostja pa se nam je iz Izole s kitaro in milozvočnim glasom pridružila prijateljica in tovarišica Marjetka Popovski s pesmimi primorskega duha in koroškega pridiha ter v zaključku spletom uporniških pesmi slovenskega naroda. Obiskovalci (v dvorano bi lahko vstopil še kak ali dva....) so bili ubrani z izvajalci in so jim dobrohotno pritegnili pri izvajanju programa. Večer se je, kot je po navadi....zaključil s tovariškim pomenjkovanjem, celo nekaj pesmi po željah udeležencev je tovarišica Marjetka v naše duše vlila....

Za uspešnost izvedbe in vso nesebično pomoč se moramo zahvaliti vsem nastopajočim – Marjetki Popovski, Urški Meglič in Urški Knez s soustvarjalci - Ljudski pevci Šentlenartčani poimenovanimi, predvsem pa tudi Krajevni skupnosti Marija Gradec s predsednikom gospodom Marjanom Salobirjem na čelu ter hišnikom Radom Goriškom, članicam in članom za prostovoljne prispevke, še posebej pa tovarišem Janezu Medvedu in Ivu Vudragu za meseno in tekočo podporo, seveda tovarišem z Mosta na Soči – Kira, Nevenka, Niko in Senad – ne bo pozabljeno!; Juriju Kocmanu za tehnično podporo pri klaviaturah in Jošku Kranjcu za odrska dela ter osebju Gostišča Čater za jutranjo podporo naslednjega dne.

Uspeli smo se udeležiti tudi otvoritve internega strelišča ter prijateljske tekme pri prizadevnem občanu in članu domoljubnih in veteranskih združenj našega okolja tovariši Branku Pušniku v Mali Brezi, manjkali nismo tudi na spominski slovesnosti ob obletnici dogodkov iz časov narodnoosvobodilnega boja slovenskega naroda v Šentrupertu, na slovesnosti ob spominu na zaključek bojev II. svetovne vojne na slovenskem (in v Evropi!) na Poljani, za konec pa smo bili kot skupna delegacija udeleženi tudi na otvoritvi razstave »VOJNA ZA SLOVENIJO 1991« v Trbovljah.

Prisotni smo bili tudi na občinskih slovesnostih ob dnevu državnosti Republike Slovenije v Radečah in v Laškem.

Konec junija je zaznamoval Memorial Štefana Šemrova v organizaciji OZVVS Laško, na katerega smo bili povabljeni in smo se vabilu z veseljem odzvali. V tekmovalnem delu smo bili dokaj uspešni saj smo z moško ekipo (Travner, Žibert in Zupan) zasedli odlično tretje mesto, v drugospolni enačici tekmovalja pa je naša ekipa (Sanda, Križnik D. in Mlakar) osvojila drugo mesto. Več o dogodku bodo spisali tovariši iz OZVVS Laško.

Naslednji dan, 28. junija, smo prisostvovali tudi spominu in opominu na tragedijo med drugo svetovno vojno, ki se je dogodila na Brunku. Hvala organizatorjem za povabilu, tudi v bodoče se bomo nanje radi odzvali.

Na nekdanji praznik dneva borca – 4. julija – smo v dveh skupinah sodelovali:

na spominski slovesnosti na Menini planini (v spomin na obletnice iz NOB in slavni preboj operativnega štaba s VI. in XI. brigado ter VDV bataljonom iz obročja, ki ga je okoli njih sklenila SS XIV. divizija Galicija – danes tako opevanih ukrajinskih nacistov) in

na tudi že tradicionalnem strelskem tekmovanju v organizaciji OZŠ Laško za Pokal DRULOV z MK pištolo na 25 m; v zelo močni konkurenci z ekipami z območja cele Slovenije, je naša ekipa v postavi Travnar Zlatko, Žibert Andrej in Zupan Primož zasedla odlično 3. mesto (več o dogodku bodo pisali tovariši iz OZŠ Laško).

Dokajšnje število članov se je v soboto, 18. julija udeležilo spominske svečanosti v spomin na tragedijo Hribarjeve družine in Veličkove čete na Igrišah.

19. julija pa smo na povabilo Zveze koroških partizanov in prijateljev protifašističnega upora iz Pliberka z veseljem sodelovali na žalnih utrinkih s prižigom svečk na pokopališču v Pliberku ter po želji pri maši v Nonči vasi, v nadaljevanju pa na spominskem pohodu in slovesnosti ob spomeniku pri Cimprcu. Hvala za povabilo in odlično organizirano prireditev vsem, ki so pri izvedbi pomagali, še posebej pa neutrudni organizatorci tovarišici Mojci Koletnik.

Tekst K. ZEMLIČ, fotografije udeleženci dogodkov.

DVIGALO ZA VETERANA

Konec 2025 in v začetku 2026 je potekala akcija zbiranja sredstev za nakup in montažo dvigala, ki bi veteranu JERMOL Valterju omogočil lažji izhod iz stanovanja. Pri našem društvu smo se odločili za prispevek, prav tako smo prispevek dali člani našega pododbora in upokojeni policist. Pred kratkim sem dobil naslednji dopis organizatorja zbiranja sredstev.

Valter Jermol se je s stopnišnim dvigalom prvič varno zapeljal na dvorišče svoje stanovanjske hiše

Petek 30.7.2026 je bil za soborca in prijatelja Valterja Jermola iz OZ VVS Gornje Posočje vesel in pomemben dan. Po večletni hudi bolezni, ki ga je prikovala na posteljo in invalidski voziček, se je s stopnišnim dvigalom iz stanovanja v prvem nadstropju prvič varno zapeljal na dvorišče svoje stanovanjske hiše. Na novo vgrajeno dvigalo mu bo omogočilo lažji dostop do rednih zdravstvenih obravnav in lažje zadovoljevanje njegovih vsakodnevnih življenjskih potreb.

Kot pravi Valter, je dvigalo tako kot si ga je želel in zamislil ter povsem zadovoljuje njegove potrebe. Njegov nasmeš ob zadovoljstvu na poskusni vožnji z dvigalom, pove več kot nešteto zapisanih besed v zahvalo vsem darovalcem, organizatorjem in medijskim podpornikom akcije.

Ta dan pa je bil pomemben tudi za vojne veterane 1991. Z dobavo in vgradnjo stopnišnega dvigala se je udeležil namen solidarnostne akcije zbiranja sredstev, ki jo je koncem leta 2025 na pobudo OZ VVS Idrija Cerkljeva in ob podpori Zveze veteranov vojne za Slovenijo in njenega predsednika Ladislava Lipiča, sprožil Pokrajinski odbor ZVVS Severnoprimerjske.

Zbiranje solidarnostne pomoči, ki je potekala preko Rdečega križa Idrije, se je uradno zaključila 31.1.2026, vendar so donatorji lahko sredstva v ta namen darovali tudi po preteku tega datuma. V akcijo se je vključilo okoli 140 donatorjev, o čemer smo podrobneje že poročali. Za sodelovanje oziroma darovanje sredstev so organizatorji poleg vojnih veteranov uspeli pridobiti tudi Valterjeve soseske, znance, nekatera društva in podjetja. Solidarnostno zbrana sredstva bodo zadoščala za pokritje vseh stroškov nabave in vgradnje stopnišnega dvigala.

Za izdelavo in zlasti za vgradnjo dvigala je bilo potrebno predhodno razrešiti kar nekaj konstrukcijskih problemov ter izdelati nekaj prilagoditev na stopnišču stanovanjske hiše, katere so izdelali lokalni mojstri, zato je dobava in vgradnja trajala nekoliko dalj časa kot je bilo predvideno. Stopniščno dvigalo je izdelek avstrijskega proizvalca Lehner Lifttechnik GmbH, dobavilo in vgradilo pa ga je njegovo zastopniško podjetje Zavod Brez ovir iz Ljubljane.

To kar so nosilci akcije: Jure Kavčič, Jože Erjavec, Marijan Platiše in ostali izpeljali, se morda komu ne zdi nič posebnega. Vendar je to velik projekt tako za Valterja in njegovo družino, kot tudi za vojne veterane, saj so dokazali da poleg proslav in srečanj znajo in zmorejo organizirati in izpeljati tudi kaj več. Držali so besedo. Z vgradnjo dvigala so izpolnili dano obljubo Valterju in donatorjem, katerim gre za njihovo velikodušnost in darovana sredstva velika zahvala.

Ob vsem zapisanem, pa je uspešno izpeljana solidarnostna akcija ponovno pokazala na notranjo povezanost članstva veteranskih organizacij, ki dokazuje, da kot posamezniki niso pozabili na svoje soborce in tovariše iz časov osamosvajanja, ko so stali drug ob drugem in se hrabрили ter, da v osebni stiski še vedno lahko računajo eden na drugega.

Fotografije Anica Jermol, tekst za OZVVS Idrija Cerkno Marijan Platiše

SKRB ZA PROSTORE ZB

Kot že nekaj zadnjih let, smo tudi letos v zahvalo za uporabo prostorov ZB za vrednote NOB Bovec, Kobarid, Tolmin v Tolminu, poskrbeli za čiščenje pisarne in ostalih prostorov. Letos sta delo opravila Erika in Igor in kot je razvidno iz fotografij sta poskrbela za stekla, zavese, prah na omarah in čistočo tal.

Tekst D. KOMAR, fotografije Erika in Igor GERBEC.

2. POHOD MSNZ

V soboto, 29. avgusta 2026 malo po 08.00 uri, smo se zbrali pred lokalom Pri Miklavžu, na Mostu na Soči. Drugi pohod MSNZ smo organizirali v počastitev osnovanja in delovanja MSNZ. Najprej smo se ustavili na Mostu na Soči pri plošči hranitelju orožja, ki se nahaja na objektu bivšega Oddelka milice Most na Soči. Tu je bilo med osamosvojitveno vojno shranjeno gorivo in orožje. Srečali smo se z našim članom LESJAK-om, ki živi v tej stavbi. Mimo spomenika Ivanu PREGJ-u smo šli do pokopališča. V mislih smo se spomnili veterank in veteranov, ki tu počivajo. Spustili smo se v vas Modrej, jo prečkali in mimo »Modrejske plaže« ob jezeru nadaljevali proti Tolminu. Pot poteka po kolesarski stezi ob Soči, in v zadnjem delu Tolminki v Tolmin. Ustavili smo se pri nekdanjem Dijaškem domu, kjer je plošča zbirni center v katerem so bili v večini nižji oficirji, dokler ni bila urejena dokumentacija za izpustitev. Od tu smo odšli do spominskega obeležja Braniteljem Slovenske samostojnosti Na logu v Tolminu (bivši vojašnici), kjer smo pohod zaključili. No vsaj uradni del. Odšli smo do našega člana Rajka, ki je z ženo pripravil kulinarčni zaključek pohoda.

Tekst in fotografije D. KOMAR.

VARNA POT V ŠOLO 2026

Tudi letos smo, člani društva iz pododbora Tolmin, sodelovali s Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu občine Tolmin pri varovanju učencev 1. razreda na poti v šolo. Dogovorili smo se, da bomo akcijo izvajali od 1. do vključno 4. septembra, skupaj 4 dni. V tem času nas je sodelovalo 13 članov društva, ki so bili razporejeni na križiščih, pri prehodih za pešce, avtobusnih postajališčih, v bližini šol in drugih kritičnih točkah v Tolminu, Volčah, Mostu na Soči, Idriji pri Bači, Slapu ob Idriji, Dolenji Trebuši in Kneži – Ilovci. Naše delo je zajemalo zagotavljanje varnosti vsem otrokom, ki so prihajali v šolo ali vrtce. V teh dneh se ni zgodila nobena nezgoda, kar je morda v manjši meri tudi zasluga našega dela. Smo pa opazili nekaj nepravilnosti, kršitev voznikov in odraslih pešcev, kot tudi nekaj kršitev učencev. O tem bomo izdelali poročilo za SPV CP Tolmin, kjer bomo predlagali tudi nekatere rešitve, da bi bila pot v šolo za učence še varnejša.

Tekst D. KOMAR, fotografije D. KOMAR, S.BIŠČANIN in I. VEZOVIK.

POHOD GABRJE— PLANINA KUHNJA

V nedeljo, 6. septembra 2026, so člani in članice društva iz pododbora Tolmin organizirali pohod iz vasi Gabrje do koč na planini Kuhinja pod Krnom v počastitev 35. obletnice vojne za Slovenijo.

V jutranjih urah se je 5 pohodnikov odpravilo od Ludvikove hiše v Gabrjah po makadamski cesti proti planini Pretoč. Kmalu so zapustili vas in se skozi gozd vzpenjali. Ob poti so bili zpuščeni seniki, slapovi in druge naravne lepote. Skozi »okno«, skozi katerega so nekoč po jeklenici spravljali seno v dolino, se jim je pokazal lep razgled na dolino Soče. Od tu so nadaljevali proti vasi Krn, mimo nekdanjega mлина, ter mimo hiše Krn št. 5 v kateri je bila »Relejna kurirska postaja P 26« ter od naprej do Koče na planini Kuhinja.

Po slabih 3 urah hoje, 8 kilometrih in slabih 850 višinskih metrih so bili na cilju.

Tekst D. KOMAR, fotografije I. VEZOVIK.

SLOVESNOST POD KRKOM

Dne 6. septembra 2026 ob 11.00 uri je bila pred planinsko kočnjo na planini Kuhinja pod očiakom Krnom vsakoletna slovesnost v spomin na vse padle in ponesrečene v krnskem pogorju. V uvodu je zbrane nagovoril predsednik KO ZZB za vrednote NOB Vojko HOBIČ in jih pozval k minuti molka v spomin na vse padle in umrle. Delegacija je k spominskemu obeležju položila venec. Slavnostni govornik je bil Dušan JELINČIČ, pisatelj, časnikar, kulturni delavec in alpinist, kateri se je v govoru dotaknil vseh obdobj in vojn na tem območju in zatiranja domačinov s strani zavojevalskih vojsk. Na koncu pa je komentiral tudi aktualno stanje v Sloveniji.

Kulturni program so oblikovali MPZ Justin Kogoj iz Dolenje Trebuše, otroci iz podružnične šole Smast in recitator Vojko HOBIČ. Dogodka se je udeležilo tudi večje število članic in članov društva iz pododbora Tolmin.

Tekst D. KOMAR, fotografije I. VEZOVIK.

TEKMA Z MK PUŠKO NA VOJSKEM

V soboto, 5. septembra 2026, so člani in članice društva iz pododbora Tolmin udeležili 22. strelske tekme z malokalibrsko puško na Vojskem v organizaciji OZVVS Idrija – Cerkno. Naši tekmovalci so sestavili dve ekipi in sicer ekipa 1. v sestavi BEGUŠ Š., VEZOVIK I., in VONČINA B., ter ekipa 2. v sestavi GERBEC I., FORTUNA D. in GERBEC E. Ekipno je ekipa 1. zasedla 8. mesto, ekipa 2. pa 9. mesto med 13. ekipami. Posamezno je bil najboljši 8. med 43. tekmovalci BEGUŠ Štefan, med posameznicami pa je GERBEC Erika osvojila odlično tretje mesto.

ČESTITKE.

Tekst D. KOMAR, fotografije E. GERBEC.

PRIKLJUČITEV PRIMORSKE

Proslava ob 79. obletnici priključitve Primorske k matični domovini je bila letos v soboto 14. septembra 2026 na hipodromu v Lipici. S slovesnostjo so počastili spomin na zgodovinske dogodke, ki so svoj vrhunec dosegli z uveljavitvijo Pariške mirovne pogodbe 15. septembra 1947, kar je odločilno zaznamovalo prihodnost Primorske in Slovenije. Od leta 2005 je ta dan tudi državni praznik, ki pa ni dela prost dan.

Na letošnji slovesnosti je bila govornica predsednica Nataša PIRC MUSAR. Naj povzamem nekaj odlomkov iz njene govora:

"Takoj po koncu prve svetovne vojne sta dozorevala prebujenje in spoznanje, da si Slovenke in Slovenci zasluži svobodo in narodnostne pravice ter življenje v skupni državi. Vendar smo si pravico do lastne identitete, jezika, izobraževanja, kulture in ustvarjanja morali izboriti, kar smo storili z zanosom, vizijo, uporom, pogumom in velikimi žrtvami."

"Fašistične oblasti so poitalijančile slovenske šole, zaprle stotine kulturnih, športnih, mladinskih, socialnih in kulturnih društev, gospodarskih zadrug, denarnih zavodov, narodnih domov in knjižnic. Njihov namen ni bil le uničenje slovenskih ustanov. Z vso silovitostjo so želeli zatreti jedro skupnosti ter jezik, družine, šole, kulturo, spomin, zavest in občutek pripadnosti, torej vse, s čimer so ljudje uresničevali in živeli svojo narodnost."

"Zato ne preseneča, da so jedro enega prvih organiziranih protifašističnih uporov v Evropi pogumno in odločno vodili mladi borbaši in tigrovc. Prav tako sta se slutnja gorja in neuklonljivi duh upora izrazila v umetnosti še ene izjemne mlade osebnosti – Srečka Kosovela."

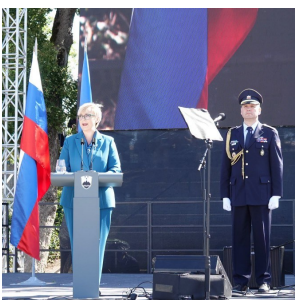
"Ne smemo dopustiti, da bi podobe uničenja, trpljenja in obupa postale nekaj običajnega. Gradimo jo skupaj, vsak dan, z vsako odločitvijo in besedo ter vsakim dejanjem. Vsak od nas jo gradi. Brez srčnosti in človečnosti pa nam ne bo uspelo. Ko je človečnost na preizkušnji, potrebujemo pogum, da ostanemo ljudje,"

Zbrane je nagovoril tudi sežanski župan Andrej SILA. "V teh dneh veliko govorimo o imenu našega praznika. Besede so pomembne, zgodovinska dejstva so pomembna, kolektivni spomin je pomemben. In prav je, da se o tem pogovarjamo. Toda danes nismo tukaj, da bi se delili zaradi ene besede. Tukaj smo zato, da skupaj praznujemo vse tisto, česar nam nobena beseda ne more vzeti," ter dodal, da so se v Lipici zbrale vse generacije, ljudje od blizu in daleč, ljudje različnih pogledov in prepričanj. "Danes smo preprosto skupaj, kajti Primorska presega delitve. Primorska je v vseh nas, ki jo nosimo v sebi, v načinu kako govorimo, v zgodbah, ki jih ohranjamo, v prostoru, ki jim pripada. Je nekaj, česar ni mogoče izbrisati ne z mejo in tudi ne z besedo"

Slovesnost je oblikovalo okoli tisoč nastopajočih. Od pevcev, plesalcev, konjenikov, i.t.d.. Sam sicer na dogodku nisem bil, sem pa ga spremljal po TV in lahko rečem, da je bil presežek v vseh pomenih.

Morda bi se moral vzdržati tudi sam komentarja okoli imena praznika. Vendar menim, da je molk potuha tistemu, ki dela nekaj napačnega. Torej zame bo vedno praznik ostal »Priključitev Primorske k matični domovini.«, saj so za priključitev padale žrtve pred in med NOB. In ne nazadnje, priključitve ne bi bilo, če ne bi partizani bili boj na pravi strani zgodovine in ne bi osvobodili ozemlja, ki je bil okupiran od Italijanov. Torej Primorske ni nihče vrnil, ampak je bila njena priključitev izborjena.

Tekst D. KOMAR po prispevkih na spletu, fotografije V. ŠIBELJA.

STRELSKA TEKMA OB DNEVU SUVERENOSTI

V soboto, dne 26.09.2026, smo člani društva iz pododbora Tolmin na strelišču LD Kanal v Ajbi izvedli 12. strelsko tekmo veteranov ob odhodu zadnjega vojaka JA iz RS – dnevu suverenosti. Udeležba je bila odlična. Kljub nekoliko svežemu jutru nam je vreme dobro služilo, saj je bil sončen dan. Kot običajno se je tekmovalo z malokalibrsko puško in pištolo cal. 9 mm. V seštevku obeh disciplin je med veterani zmagal SKOK Boštjan iz OZŠC Nova Gorica s 151 krogi, drugi in tretji sta bila člana našega društva in sicer BRATUŽ Stane s 147 krogi in GROSAR Aleksander s 146 krogi. V enaki disciplini v kategoriji IZVEN (strelci, ki nimajo statusa veterana) je zmagal član našega društva ČUŠIN Matej s 154 krogi, drugi je bil ČELIK Valentin iz SD Puntarji s 147 krogi in tretji ŠKVARČ Matej s 142 krogi. Ekipno je zmagala ekipa našega društva Tolmin 1 (BEGUŠ, BIŠČANIN, VONČINA) s 412 krogi, druga je bila ekipa našega društva Tolmin 2 (BRTUŽ, GERBEC, VEZOVIK) s 406 krogi in tretja ekipa našega društva Kobarid (GROSAR, ZABREŠČAK, ZLODEJ) s 385 krogi. Pri strelcih s puško (vsi sodelujoči) je zmagala članica SŠK Tolmin PODGORNİK Katarina s 60 krogi, drugi in tretji sta bila člana našega društva in sicer ČUŠIN Matej s 60 krogi in BEGUŠ Štefan s 59 krogi (59 krogov sta dosegla še ČELIK Valentin in LIPUŠČEK Florijana). Pri pištoli je zmagal SKOK Boštjan iz OZŠC Nova Gorica s 97 krogi, drugi in tretji sta bila člana našega društva ČUŠIN Matej in BRATUŽ Stane s po 94 krogi.

Naj se na koncu zahvalim vsem članicam in članom za strokovno in korektno izpeljano tekmo, kot tudi vsem udeležencem za red na strelišču.

Pri izvedbi tekme je bil soorganizator Policijska uprava Nova Gorica, s sredstvi pa je pomagala tudi občina Tolmin.

Tekst D. KOMAR, fotografije GERBEC Erika in D. KOMAR

V soboto 26. septembra 2026 ob 15.00 uri sta ZB za vrednote NOB Bovec, Kobarid, Tolmin in KS Hudajužna — Obloke organizirala slovesnost ob 40 letnici postavitve spomenika padlim borcem in ostalim žrtvam 2. svetovne vojne za vasi Hudajužna, Obloke, Stržišče, Kal in Znojile. Slovesnost je potekala pred spomenikom v Hudajužni (pod Blečarjem). Dogodek je povezovala Špela MRAK, prisotne je nagovoril dr. Silvo TORKAR. Za vzdušje so poskrbeli vokalno — instrumentalna skupina BIS iz Gorenje vasi, glasbenica Marjetka POPOVSKI in učenka OŠ iz Hudajužne. Dogodka se je udeležil naš praporščak in posamezni člani društva.

Iskrene čestitke ob današnjem državnem prazniku PRIKLJUČITVE PRIMORSKE K MATIČNI DOMOVINI. Praznujmo ga ponosno, tako kot smo ga zmeraj, tudi takrat, ko to še ni bil državni praznik. Naj na vaših domovih v čast prazniku in v spomin na vse tiste, ki so za Primorsko darovali svoja življenja ponosno zavihrajo zastave.

[illegible]

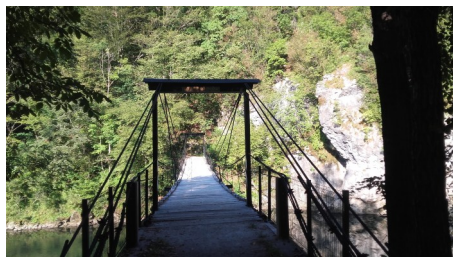
ŠPORT ZA STAREJŠE

CERKNO IN OKOLICA

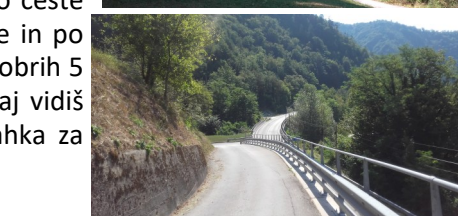
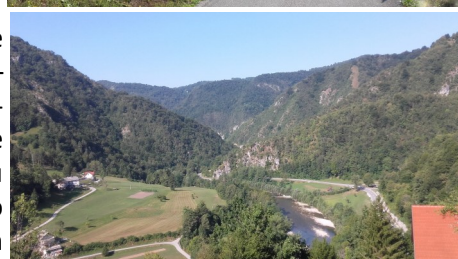
Prvo ot sem prehodil, pa dajmo še ostale., ki sem jih našel na spletni strani »Visit Cerkno – Zavod za turizem Cerkno«, kjer sem našel objavljene pohodne poti. Kot sem že napisal, da bom prehodil vse, ker jih ni veliko.

Pot št. 4 — Reka

Izbral sem lep dan, ki kljub napovedi ni bil prevroč. Tokrat sem se odpeljal na izhodišče z avtom, katerega sem parkiral na izogibališču na levi strani (EKO otok za Reko) pred gostilno Kurnk. Po GC 102 sem v smeri Idrije nadaljeval do gostilne in pri njej prečkal preko mostu reko Idrijco. Zaradi sorazmerno zgodnje ure ni bilo ljudi na kopališču. Po cesti sem nadaljeval cca 50 – 100 m in prišel do razcepa, kjer sem sledil oznaki in zavil deno. O stezi sem nadaljeval pot po gozdu nad Idrijco. Po cca km je steza zavila levo, preko jase in ob potoku Sevnica nadaljevala do brvi, po kateri sem prečkal potok. Takoj na drugi strani je hiša (Reka 18) z apartmaji. Mimo hiše sem šel desno na makadamsko cesto, po kateri sem nadaljeval pot. Kmalu sem šel mimo ribogojnice (pod cesto), odprl pa se je tudi pogled na vas Reko na drugi strani Idrijce. Tako sem prišel na asfaltno cesto po kateri sem nadaljeval do mostu čez Idrijco in jo po njem prečkal. Ko sem prišel do glavne ceste Tolmin – Idrija, sem zavil levo in po 50 m desni na cesto za Bukovo. Po cesti sem se nekaj časa vzpenjal in pri smerni tabli zavil desno (proti pivovarni Zajc). Kmalu sem prišel do pivovarne, kjer ni bilo videti nikogar živega, zato sem nadaljeval naravnost preko dvorišča in se za starejšim objektom povzpел na pot – stezo. Po njej sem nadaljeval do manjšega gozda in nadaljeval po njem. Tu je steza prišla do druge steze. V grmovju je smerna tabla (verjetno jo je nekdo nervozen izpulil). Zavil sem desno in mimo vodnega zbiralnika nadaljeval

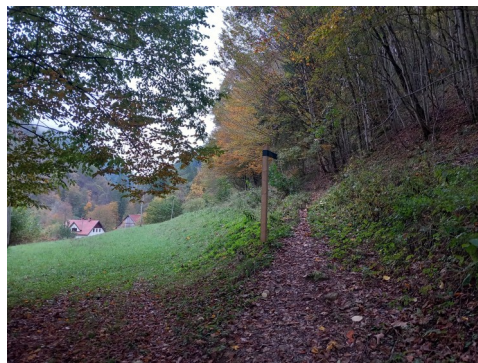
proti središču vasi Reka. Pri prvi hiši sem zavil levo in se mimo senika povzpел do cerkve sv. Kancijana, kjer je tudi klop in sem malo počil. Od tu je lep razgled po dolini v smeri Stopnika, nasproti je hrib s cerkvijo (Šebrelje) in spodaj na vas Reka. Po stezi sem se spustil v vas in zatem nadaljeval levo in prišel do ceste za Orehek. Tu sem se spustil do glavne ceste in po slabih 100 m sem bil pri avtu. Pot je kratka (dobrih 5 km in cca 1 ura 15 hoje), še kar zanimiva, saj vidiš tudi kraje, ki iz glavne ceste niso vidni in lahka za hoditi.

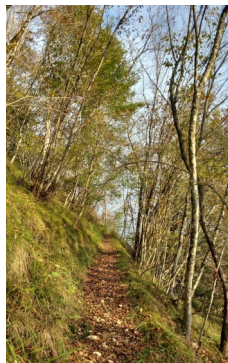
Pot št. 4A — Pot po Mulatjeri

Iz avtobusne postaje na Reki sem se nekaj 100 m vrnil ob cesti v smeri Tolmina, zavil levo in po mostu prečkal Idrijco. Na koncu mostu je nad cesto postavljena replika piščali iz Divjih bab. Takoj za mostom je tudi parkirišče in informacijska tabla. Izbiraš lahko tudi med dvema potema in sicer naravnost do jame Divje babe, ali po »Po mulatjeri«, katero sem izbral za ta dan. Pot je

dobila ime, ker so Avstrogrski vojaki 1915 za oskrbo važne strateške točke, ki je pokrivala pot po dolini Idrijce naredili stezo—pot. Nadaljeval sem po cesti naprej do križišča, kjer sem zavil levo. Kmalu je asfalt zamenjal makadam, nato sem sledil oznaki in se odpravil na gozdno pot, po kateri sem hodil ob robu gozda. Nad osamljeno nekdanjo kmetijo sem prišel do steze, ki se je po gozdu (nekdanji senožeti) cik – cak

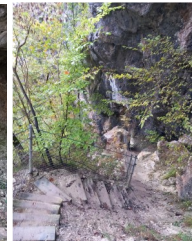
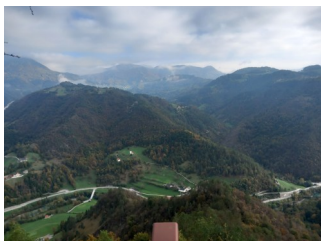
vzpenjala navzgor. Skoraj takoj sem lahko potrdil, da gre za mulatjero, saj je bil naklon takšen, da mi ni povzročal težav. Občasno sem skozi veje lahko opazil dolino z Idrijco, večinoma pa ni bilo nobenega razgleda. Tudi sonce se ni hotelo prikazati. Pri klopki, kjer se priključi steza iz Reke, sem se malo ustavil. Nadaljeval sem navzgor in prišel v zgornji del poti, ki vodi ob skalnem previsu. Pot je odlično zavarovana, tu pa se že tudi pokažejo posamezni razgledi na hribovje v okolici Šebrelje in čez dolino na cerkljanske hribe in vasi. Kmalu sem prišel do makadamske ceste, ki levo pelje v Šebrelje, sam pa sem se odpravil desno do cerkve sv. Ivana. Pod njo sem si ogledal kaverno ob kateri je plošča z ganljivi

Kavčičevimi verzi: »Dobrodošli obiskovalci! V tem hladnem in mračnem zavetju, ki smo ga izvrtali in izdoblili v skalo, smo pred stoletjem sanjali o toplini doma in objemu svojcev. Spomnite se kdaj na nas in vaše sanje podarite svojim bližnjim. Neznani vojak.« Iz razgledne točke sem občudoval razgled po hribovjih in gorah na drugi strani Idrijce. Vrnil sem se do cerkve in se na drugi strani po dokaj strmi in ponekod tudi spolzki poti spustil do jame Divje babe. Tu sem tudi zaključil to etapo. Pot je dolga cca 2,6 km, z dodatki pa sem prehodil cca 4 km.

Vrnil sem se do cerkve in se na drugi strani po dokaj strmi in ponekod tudi spolzki poti spustil do jame Divje babe. Tu sem tudi zaključil to etapo. Pot je dolga cca 2,6 km, z dodatki pa sem prehodil cca 4 km.

ZGODOVINA—PRISPEVKI

Naj predstavim še dve osebi iz zgodovine Tolminske.

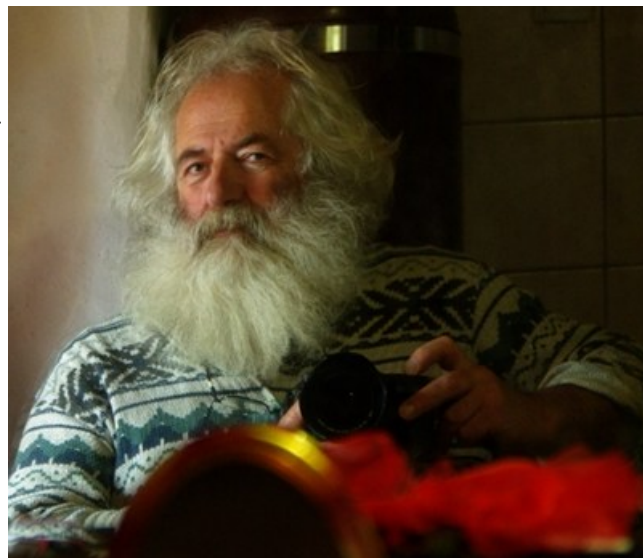
KODER TONE, TIGROVEC, PARTIZAN, 1910—1944

KODER Tone, se je rodil 29. marca 1910 v Rutu v Baški grapi, očetu Anton, ki je bil kmet in je padel v prvi svetovni vojni in materi Alojziji KOS. 16. marca 1911 pa se je rodil še brat KODER Jože. Nekje leta 1927 sta se oba vključila v ilegalno organizacijo TIGR v Rutu. Z njima so sodelovali v akcijah S. Kos (ustreljen 15. dec. 1941 na Opčinah pri Trstu), F. Bizajl (obsojen na 30.1.), F. Brovč (30.1.), S. Rejec (30.1.), J. Kos, D. Leban in Miha Beguš. Povezani so bili z ilegalno celico v Čezsoči, katere člana F. Kavs in I. Ivančič (ustreljen 15. dec. 1941 na Opčinah pri Trstu) sta stalno sodelovala s fanti iz Ruta pri prenašanju orožja in literature iz Jugoslavije v Rut in Čezsočo, pri urjenju z orožjem na planini Poljani, na skupinskih sestankih v Rutu in na planini Poljani pod vodstvom D. Zelena, Ferda Kravanje, A. Rejca, J. Godniča, N. Loncnerja z Jugoslovanske strani. Tigrovci iz Ruta so se redno sestajali v hiši Kodrovih in Kosovih. Celica v Rutu je antifašistično dejavnost povezovala s celicami v Baški grapi, Idriji in Soški dolini, na Cerkljanskem, v Trstu, z Jesenicami in Ljubljano. Ilegalno dejavnost so 1927 oživili starejši P. Kusterle, V. Leban, V. Štendler ter najbolj zavzeta N. Loncner in Tone Štendler, ki sta mlajše pritegnila v ilegalno borbo. Tone in Jože K. sta trosila letake za bojkot fašističnih volitev 24. marca 1929. Tone je z Loncnerjem med drugim zažgal fašistično karavlo v Prodih. Jože Kenda se je 1935 s pobegom v Jugoslavijo izognil mobilizaciji za Abesinijo. Do druge svetovne vojne je nato nosil ilegalni tisk in orožje v Rut in na planino Poljano. Tone Kenda je ušel aretaciji tovarišev (19. oktobra 1940), ki so jih postavili pred II. tržaški proces. Oba brata sta se takoj vključila v NOB, Jože je padel med spopadom jeseniške čete na Stolu, Toneta, ki je bil kurir 20. stanice v Kolovratu, so ujeti Nemci 1944, ga mučili in ubili, njegovo izmaličeno truplo so našli borci na polju blizu Kobarida. Zveza borcev v Rutu jima je odkrila spominsko obeležje na rojstni hiši v Rutu.

GOLOB FRANC, TIGROVEC, 1910—2002

GOLOB Franc se je rodil v družini kovača Jerneja in kmetijce Marije Golob rojene Cvek. Končal je ljudsko šolo v rojstnem kraju in 2-letno kmetijsko šolo v Pazinu, ter se vpisal na študij sadjarstva v Firencah, ki pa ga zaradi aretacije fašističnih oblasti ni končal. Golob se je že kot dijak udeleževal zborovanj o narodno obrambni dejavnosti. Poleti 1926 so na tridnevnem zborovanju v Šebreljah sodelovali: Zorko Jelinčič, Zmago Krašna, Angel Kukanja, Srečko Logar, Albert Rejec, dva Tržačana in Franc Golob. Leta 1927 je sodeloval na zboru 20-tih tigrovcev v gozdu pri Bukovem, poleti 1928 pa na enotedenskem dijaškem tečaju z nad 100 udeleženci na Cvetrežu v Trnovskem gozdu. Pozimi 1926/1927 je začel sodelovati v organizaciji TIGR. Bil je pomemben člen tajnega kanala Bohinj - Baška grapa - Gorica. Prepovedano literaturo in šifrirano pošto sta mu nosila iz Bohinja Mihael Bizjak ter Porezna Franc Drole, Golob pa jo je nato z vlakom dostavljal v Gorico. Sam je ustanovil več celic v vaseh Grahovo, Koritnica, Kneža, Podmelec, Rut in Temljine. V vsaki celici je imel več sodelavcev, katere je oskrboval s prepovedanim gradivom, po katerega je tudi sam hodil v Kraljevino Jugoslavijo. Fašistična oblast je decembra 1928 aretirala več tigrovcev med katerimi so bili trije 26. februarja 1930 pred posebnim sodiščem za zaščito države v Rimu obsojeni: Franc Drole na 3 leta, Ignac Šturm na dve leti in Franc Golob na eno leto in osem mesecev zapora. Golob je bil po prestani kazni še za tri leta konfiniran v kraj San Giovanni in Fiore (pokrajina Cosenza). Tu je pri nekem slikarju pridobil teoretično in praktično znanje iz slikarstva. Ob 10. obletnici fašizma je bil pomiloščen, vrnil se je domov v Grahovo, nato pa pobegnil v Jugoslavijo. V Ljubljani mu je Lavo Čermelj priskrbel službo pri Kmetijski družbi, vmes pa je dve leti študiral na zagrebški agronomski fakulteti. Po končani vojni je bil tri leta zaposlen na Ministrstvu za kmetijstvo in gozdarstvo v Ljubljani, nato je v Novi Gorici sodeloval pri ustanavljanju Kmetijskega zavoda in bil njegov direktor, obenem pa je deloval pri občinskem odboru Rdečega križa Slovenije. Na vodilnih mestih občinskega in republiškega odbora Rdečega križa je deloval več kot 25 let. Franc Golob se je že v dijaških letih rad ukvarjal s slikarstvom. Ljubezen do slikanja je ohranil do pozne starosti. Slikal je olja na platnu, predvsem naravne lepote soške doline in Trente. Ustvaril je več kot tisoč slik. Njegove slike so na vseh kontinentih kjer živijo Primorci, ki radi posegajo po njih. Umrl je 14. septembra 2002 v Ljubljani.

Tekst in fotografija iz spletnih strani Primorski slovenski biografski leksikon in wikipedija.

BREZ NJIH BI NAM ŠLO TEŽJE

 PODGORNIK **ABBA**
NUTRITIONV letu 2025 so nam pomagali naslednji: **SKRTEL** d.o.o.REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVEZVEZA ZDRUŽENJ BORCEV
ZA VREDNOTE NOB
SLOVENIJEASSOCIATIONS OF THE NATIONAL
LIBERATION MOVEMENT OF SLOVENIA**EMOK**®

Združenje borcev za vrednote NOB Tolmin

KS Dolenja Trebuša

TD Most na Soči

KS Tolmin

KS Kneža

J.A.F. Tapetništvo Jerica Kravanja

Steklarski servis Uroš CVEK

TED Dolenja Trebuša

LD Trebuša

OŠ Most na Soči

KS Tolmin

TD Most na Soči

KS Dolenja Trebuša

KS Kneža

V letu 2026 so nam pomagali:

SKRTEL d.o.o. **PODGORNIK**REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVEZVEZA ZDRUŽENJ BORCEV
ZA VREDNOTE NOB
SLOVENIJEASSOCIATIONS OF THE NATIONAL
LIBERATION MOVEMENT OF SLOVENIA

Združenje borcev za vrednote NOB Tolmin

Moški s tremi lasmi na glavi je prišel k frizerju in rekel: "Napravite mi frizuro!" Frizer ga je začel česati, pri tem pa mu je izpulil en las. "Kaj bova pa zdaj?" je vprašal frizer. "Počesite me na prečko!" "Frizer ga je spet začel česati, ko je izpadel še en las. "In zdaj?" je vprašal frizer. "Ah, kar pustite skuštrano!"

Policisti se z avtobusom peljejo na sindikalni izlet. Pred predorom voznik avtobusa ugotovi, da je predor prenizek ali pa avtobus previsok. "Potlačite streho za pet centimetrov!" vpije komandir na policiste. "Saj ni treba," reče voznik avtobusa. "Spustil bom zrak iz gum in bo šlo." "Butec! Saj je na vrhu previsok, ne pa spodaj!" zakriči komandir.

Peter je bil na dopustu v Braziliji. Ko se je vrnil na delo, ga je šef vprašal: "No, Peter, kako je bilo v Braziliji?" "Oh, v Braziliji imajo samo nogometaše in kurbe!" "Ali veste, da je moja žena tudi v Braziliji?" je vprašal šef. "Kaj res? Pri katerem nogometnem moštvu pa igra?"

"Aleš je super matematik!" "Kako pa to veš?" "Prejšnji teden je spoznal dve neznanki in jih takoj spremenil v dobri znanki."

Pred poročno nočjo je mati razložila svojemu sinu, ki je bil še nedolžen: "Nevesti moraš na poročno noč najtrši del svojega telesa vtakniti tja, kjer ona lula!" Sredi noči je nevesta poklicala v recepcijo: "Pokličite pomoč, moj mož ne more izvleči glave iz straniščne školjke!"

"Ali veš, da imam danes rojstni dan in god?" vpraša žena moža. "Ne skrbi, draga. Nisem pozabil, zato sem ti kupil dve darili." "Res? Kaj pa si mi kupil?" "Copate!"

Pride stara mama že v poznih letih h ginekologu in prosi za kontracepcijske tabletki. Zdravnik začudeno gleda, potem pa vpraša: "Ja, mamca, kaj pa boste vi s temi tabletkami?" "Ja, veste gospod doktor, te tabletki me zelo pomirjajo." "Pomirjajo?" "Ja. Pomirjajo. Vsako jutro dam vnukinji eno v mleko, potem pa sem cel dan mirna."

Nekega dne tajnica piše pismo po nareku šefa, ko opazi, da ima odpeto zadrgo. Postane ji nerodno, zato reče: "Gospod, vaša garažna vrata so odprta." Šef zmedeno pogleda, ker ne ve, za kaj gre, dokler mu tajnica ne pokaže na zadrgo. Šef jo hitro zapne in reče: "Upam, da nisi videla mojega super delux kadilaka." "Ne," odgovori tajnica, "samo starega roza hrošča z dvema praznima gumama."

"Od kod pa ta modrica na tvojem čelu?" je Jaka vprašal Milana. "Žena me je z valjarjem po glavi, ker sem se pozno vrnil iz gostilne!" "Ali si možakar ali ne? Pokaži ji končno svoje zobe!" Ko sta se naslednjič srečala, je Jaka vprašal: "Si ji končno pokazal zobe?" "Sem!" "In?" "Nimam jih več!"

Katerega prometnega znaka ni v Crni Gori?
- Delo na cesti.